

Luis María Anson (Madrid, 1935) presideix el diari digital 'El Imparcial', després d'haver estat director de l'ABC i fundador i director de 'La Razón'. Analitza el periodisme espanyol i el nou panorama comunicatiu conservador dibuixat per la TDT i internet.

Els mitjans conservadors han guanyat terreny en el panorama comunicatiu espanyol amb l'entrada de la TDT i els nous mitjans digitals?

—Ha guanyat molt terreny la ideologia de centre-dreta a tot Europa. No oblidem que el 1981, quan Mitterrand guanyava les eleccions presidencials franceses, presentava un programa en què es nacionalitzava la banca, les assegurances i els béns de producció. Avui la socialdemocràcia, a Espanya i a tot Europa, ha virat a estribord i s'arriba a unes fórmules molt pragmàtiques, mentre velles ideologies amb adherències de caràcter partidista són eliminades per la realitat de les coses. Si tenim en compte aquest tomb de tot el socialisme europeu cap a estribord, haurem d'entendre que, efectivament, cada vegada hi ha més mitjans de comunicació que són en aquesta estela i, naturalment, això ha passat també en algunes de les televisions digitals.

—Us agrada el panorama televisiu que ha deixat la implantació de la TDT?

—Em sembla que en el terreny de la llibertat d'expressió, la diversitat de la TDT en el futur —no vull referir-me a ara mateix perquè la implantació de la TDT tot just comença i és molt difícil de valorar— serà convenient. Hem passat d'una televisió que monopolitzava el govern a quatre o cinc televisions ja no monopolitzades completament pel govern, tot i que, a parer meu, es va cometre l'error de lliurar dues televisions privades —les principals— al capital italià. Encara que els seus dirigents són gent molt seriosa i molt estimable des del punt de vista professional, no han tingut gaire preocupació perquè no es degenerara la vida espanyola. Malgrat això, ha estat millor tenir moltes televisions que una de sola monopolitzada pel govern. Amb la implantació de la TDT, que

“És molt més assenyat allò que diuen els mitjans a Catalunya que a Madrid”

ha abaratit molt que es pugui emprendre l'aventura àudio-visual, és evident que en el futur disposarem de 12 o 14 televisions que s'esforçaran i faran de tot per sobreviure, perquè la publicitat és la que és, però tot això enriquirà el panorama de la lliure manifestació a Espanya. Al marge de la situació actual, que la considere molt criticable per molts motius, s'ha de pensar en la perspectiva de futur i, en aquest sentit, la TDT és un pas important en favor de la llibertat d'expressió a la nostra nació.

—A les noves cadenes de televisió arribades amb la TDT proliferen les tertúlies. Vós no us prodigueu en aquest gènere televisiu. No us agraden?

—En primer lloc: és lògic que s'agafen a les tertúlies perquè és un format molt barat. Costa molt pocs diners fer una tertúlia, i per això les televisions amb pocs recursos econòmics fan servir les tertúlies tot i la poca audiència que acostumen a tenir.

Jo només he acudit regularment a una tertúlia, la de Luis del Olmo a *Protagonistas*, perquè llançàvem *La Razón* i no negaré que era molt important que es parlara del diari en una tertúlia amb tanta audiència. Però no m'agraden les tertúlies per una raó —que no és fàcil d'explicar i que no voldria que em fera aparèixer com un presumptuós. A mi no m'agrada parlar

d'allò que no sé i a les tertúlies passa que es plantegen molts temes sobre els quals jo havia de dir “no en tinc prou informació”. Crec que aquest és un mal que té avui el periodisme àudio-visual i el radiofònic: gent sense prou coneixement sobre les coses parla de tot absolutament i pontifica sobre qualsevol tema. El periodisme seriós exigeix una documentació a fons i un coneixement precís de què passa. La informació és molt difícil d'aconseguir i en el moment en què a algú li posen el disparador a la tertúlia, potser parla de coses que no sap. Això m'ha preocupat de les tertúlies. Segurament tinc companys que són més capaços que no pas jo i que tenen més coneixements que no pas jo, però és molt difícil de donar raó de tot.

—Moltes d'aquestes tertúlies són cada volta més agressives.

—Busquen l'audiència. A les cadenes de ràdio i televisió els experts en audiències diuen als directors d'aquestes tertúlies que, quan es produeix un episodi d'acritud o un pren la paraula a un altre, l'audiència puja. Això s'ha comprovat exhaustivament en aquestes tertúlies del cor. Fins i tot s'hi preparen incidents i violència per atraure més l'opinió pública, ni que siga enganyant-los.

—Una de les tertúlies d'Interconomia, *El gato al agua*, és més coneguda perquè un dels tertulians

va insultar la consellera de Sanitat, Marina Geli, que per les seues virtuts televisives.

—Cada programa de tertúlia té els seus objectius. Crec que Antonio Jiménez modera molt bé *El gato al agua* i respon a la ideologia d'una empresa que té una posició concreta i determinada. No hem d'excloure ningú perquè es manifesten d'una manera diferent de com pensem nosaltres. Es tracta d'introduir en el mercat informatiu posicions diferents. Una altra cosa és quan hi ha insult o agressió personal. Això és al codi penal, el periodista no és impune i ha de respondre quan ha infringit la llei d'alguna manera. Però això és a banda. Vull dir que les tertúlies i els tertulians —mentre s'expressen dins la llei i no caiguen en la calúmnia, la injúria o l'insult— tenen dret a dir què pensen: en això consisteix la llibertat d'expressió. Quan jo he defensat el diari *Egin* o alguna revista *abertzale* se m'ha llançat molta gent a sobre, però no feia res més que allò que he fet tota la meua vida: defensar la llibertat d'expressió.

Un diari no delinqueix. Poden delinquir els col·laboradors o els seus propietaris i sobre ells s'haurà de procedir, però no es pot tancar un diari. A mi em sembla que hem avançat moltíssim, a Espanya, quant a respecte als altres, i encara hem d'avançar molt perquè tinguem la consciència clara que és necessari que es puguen sentir aquelles opinions, dins la llei, que cadascú vulga manifestar.

—Des de Catalunya es destaquen sovint les diferències entre el panorama periodístic i comunicatiu català i l'espanyol, on, diuen, hi ha més agressivitat en tertúlies i titulars.

—Crec que és veritat. És molt més raonable i més assenyat allò que es llegeix, que es veu i que se sent a Catalunya, entre més raons perquè hi ha una llarga tradició de bon sentit —també entre els professionals. No oblidem que Catalunya té un dels grans diaris, no únicament espanyols, sinó un dels grans diaris internacionals, que és *La Vanguardia*. I aquest nivell internacional li ve de fa molts anys. Jo vaig ser conseller de direcció de *La Vanguardia* i conserve una immensa admiració per allò que significa

en el conjunt del periodisme europeu, i sobretot allò que ha significat i significa encara en la vida catalana.

—És més fàcil, per als mitjans conservadors, de fer un periodisme vistós amb un govern socialista que no amb un govern del PP?

—Sens dubte. Jo vaig aconseguir d'aixecar l'*ABC*, en gran part gràcies a haver-hi un govern socialista i, per tant, es podia complir aquella exigència del periodisme de denunciar els abusos del poder o criticar els errors del poder. Naturalment, aquella situació política afavorí la recuperació de l'*ABC*. Un diari té per funció essencial informar, però després té una funció

clau, que és l'exercici del contrapoder, que significa elogiar el govern quan el govern l'encerta, criticar el poder quan el poder s'equivoca i denunciar el poder quan el poder abusa. I no parle només del poder polític, parle també del poder econòmic, del financer, del religiós, de l'esportiu, del cultural, de l'universitari. Aquesta és la doble funció que té el periòdic imprès, el periòdic parlat, el periòdic àudio-visual i el periòdic digital. Naturalment quan hom està en una empresa que té unes línies ideològiques determinades resulta més fàcil la crítica i la denúncia sobre un govern que tinga una posició ideològica contrària. Això és clar.

Avui, als periòdics de tota mena que es mouen en l'espai de l'anomenat centre-dreta –aquest món equiparable al conservadorisme britànic, que és el que representa avui el centre-dreta espanyol– els afavoreixen molt els despropòsits i errors de Zapatero.

—**Heu reconegut que els anys 90, amb Felipe González a la presidència del govern espanyol, des d'alguns mitjans de comunicació, inclòs el que dirigíeu, es va fer una campanya contrària al govern que “va fregar l'estabilitat de l'estat”. La situació actual és comparable?**

—No, no és comparable. El problema que hi havia amb Felipe González –de qui ja he dit i escrit que va ser el gran home d'estat que hem tingut al segle XX, de la mateixa manera que Cánovas del Castillo ho va ser al XIX– és que després de quaranta anys de Franco espantava molt que González s'hi poguera estar trenta anys. I va haver-hi molta gent –a esquerra, dreta i centre– que vam decidir d'impedir una permanència indefinida de González al poder. Ja he dit que no es va fer una *conspiració*, però sí una operació d'assetjament i destrucció com es fa habitualment als països europeus. Actualment, qui dubta que hi ha una operació d'assetjament contra Zapatero, no tan nombrosa com la que es va fer contra Felipe González però sí considerable, és clar?

—**Internet és el format en què els mitjans de comunicació creixen més. També els mitjans conservadors –vós sou president d'*El Imparcial*– proliferen, però no tots tenen un mínim de professionalitat. S'hi publiquen notícies que en un diari imprès baurien estat descartades com a rumors?**

—Sí, em sembla que el periodisme digital encara és a les beceroles. Diaris de debò, a internet, hi ha els impresos que fan edicions digitals –i, per tant, són diaris complets–, hi ha *El Imparcial*, que també és un diari complet –amb algunes mancances–, i n'hi ha pocs més; la resta són confidencials, no són pròpiament diaris. Són confidencials que donen informació sobre economia uns, sobre mitjans de comunicació uns altres, etcètera. Amb el temps aniran cristal·litzant alguns

periòdics digitals, al marge dels impresos que donen una versió digital, i llavors tindrem un panorama més clar. Siga com siga, sí que es pot afirmar que aquest és el futur. De moment, és impossible de modificar aquesta expectativa. En el futur, el 70% o el 80% de l'impacte periodístic quant a informació i quant a formació d'opinió i exercici de contrapoder serà a internet. Seria absurd de negar-ho. Tenia raó McLuhan: som a l'aldea global i internet ha convertit els mitjans de comunicació en un fragment essencial d'aquesta aldea global.

—**Però bona part de la publicitat que ha fugit dels mitjans impresos no arriba als mitjans digitals, que tenen dificultats per a finançar-se.**

—És exactament així. En gran part, perquè quan van començar els mitjans digitals van posar unes tarifes molt baixes perquè s'hi accedira. Ara els mitjans digitals tenim molta publicitat, però amb unes tarifes tan baixes que no permeten de finançar completament l'esforç que s'hi fa. No serà fàcil de canviar això, però és feina nostra. Sí que és cert que l'anunciant ara ja s'ha adonat de l'impacte que tenen els mitjans digitals i la rapidesa d'aquest impacte. Jo, que vaig començar amb la composició en plom i ara sóc en un mitjà digital, em quede bocabadat de les possibilitats que té.

—**Els confidencials digitals són com els antics *mentideros* de Madrid?**

—Sí... No arriba a ser l'època que hi havia molt libel a Espanya, per exemple a final del segle XIX, perquè el periodisme és cada volta més seriós a la nostra nació –la majoria dels periodistes provenen de facultats de ciències de la informació i no hi cauen–, però sí que és cert que no únicament es dóna crèdit al rumor sinó que també es dóna crèdit a la mentida. Per tant, l'expressió dels *mentideros de la Villa* s'acosta bastant a una part –no tots, no s'ha de generalitzar– d'aquests confidencials de l'actual periodisme digital. Però també hi ha un altre periodisme digital molt seriós, molt ben fet, molt actualitzat i responsable, que a poc a poc s'anirà imposant.

Àlex Milian

Ala llarga història comuna de les Balears i el País Valencià cal incorporar-hi des de l'any 2004 una mateixa preferència per una televisió espanyolitzada i escorada a la dreta. Bé, no és tant que els ciutadans ho preferiren, sinó que foren dos governants del PP que ho decidiren. L'any 2004, quan l'executiu espanyol va aprovar el pla de televisió digital local i autonòmica –primer pas perquè els governs autonòmics atorgaren les llicències corresponents al seu territori–, Francisco Camps i Jaume Matas estaven arrelats i ben arrelats al Palau de Benicarló, l'un, i al Consolat de Mar, l'altre. De fet, eren dues de les potes sobre les quals se sostenia aquell invent artificial anomenat *eix de la prosperitat*, una aliança que havia d'encimbellar balears, valencians i madrilenys a l'avantguarda del món. Agombolats pel suport electoral, Francisco Camps i Jaume Matas es van creure amb potestat de decidir quina